Phyteuma nigrum – zvonečník černý

Pozoruhodný druh s poměrně malým a unikátním areálem zahrnujícím pohoří Středoněmecké vysočiny [Mittelgebirge] a některé části jejich podhůří. Lokálně zasahuje až k úpatí Alp, ve vlastních Alpách však neroste. Šumava a její podhůří představují významnou víceméně samostatnou jihovýchodní arelu celkového areálu druhu. Téměř na celém studovaném území je druh hojný, snad s výjimkou nejseverozápadnějšího okraje, kudy probíhá lokální severní hranice souvislého výskytu. Provází mezofilní i smilkové trávníky, ale roste i v mokřadních a na rašelinných loukách, také jej často najdeme i ve světlejších lesích nebo v náletových křovinách, podél potoků i v příkopech u cesty. Doprovází téměř všechny typy luční vegetace. Přesto, že na Šumavě je stále hojným druhem, na řadě lokalit zmizel, protože nesnáší intenzivní hospodaření na loukách a pastvinách. Na kontaktu s druhem *Phyteuma spicatum* nejsou vzácní kříženci *Phyteuma* ×*adulterinum*.

Phyteuma nigrum – Schwarze Teufelskralle

Eine sehenswerte Art mit einem ziemlich kleinen und einzigartigen Areal, das die deutschen Mittelgebirge und einige Teile deren Vorgebirge umfasst. Lokal greift sie bis an den Fuß der Alpen, in den eigentlichen Alpen wächst sie jedoch nicht. Der Böhmerwald und sein Vorgebirge stellen ein bedeutendes mehroderweniger selbstständiges südöstliches Subareal des Gesamtareals dieser Art dar. Fast auf dem ganzen untersuchten Gebiet ist die Art häufig, vielleicht nur mit Ausnahme des nordöstlichsten Randes, wo die lokale Nordgrenze des zusammenhängenden Vorkommens verläuft. Sie begleitet mesophile sowie Borstgrasrasen, aber wächst auch auf Sumpf- und Moorwiesen, wir finden sie oft auch in lichteren Wäldern oder im Gebüsch aus der Besamung, entlang Bäche sowie in Gräben entlang der Wege. Sie begleitet fast alle Wiesenvegetationstypen. Obwohl sie immer eine häufige Art im Böhmerwald ist, verschwand sie in vielen Lokalitäten, weil sie keine intensive Bewirtschaftung von Wiesen und Weiden verträgt. Beim Kontakt mit der Art *Phyteuma spicatum* sind die Hybride *Phyteuma* ×*adulterinum* keine seltene Erscheinung.

Červený seznam Šumavy/Rote Liste des Böhmerwaldes

NT (Near Threatened/Blízké ohrožení/Potenziell gefährdet)

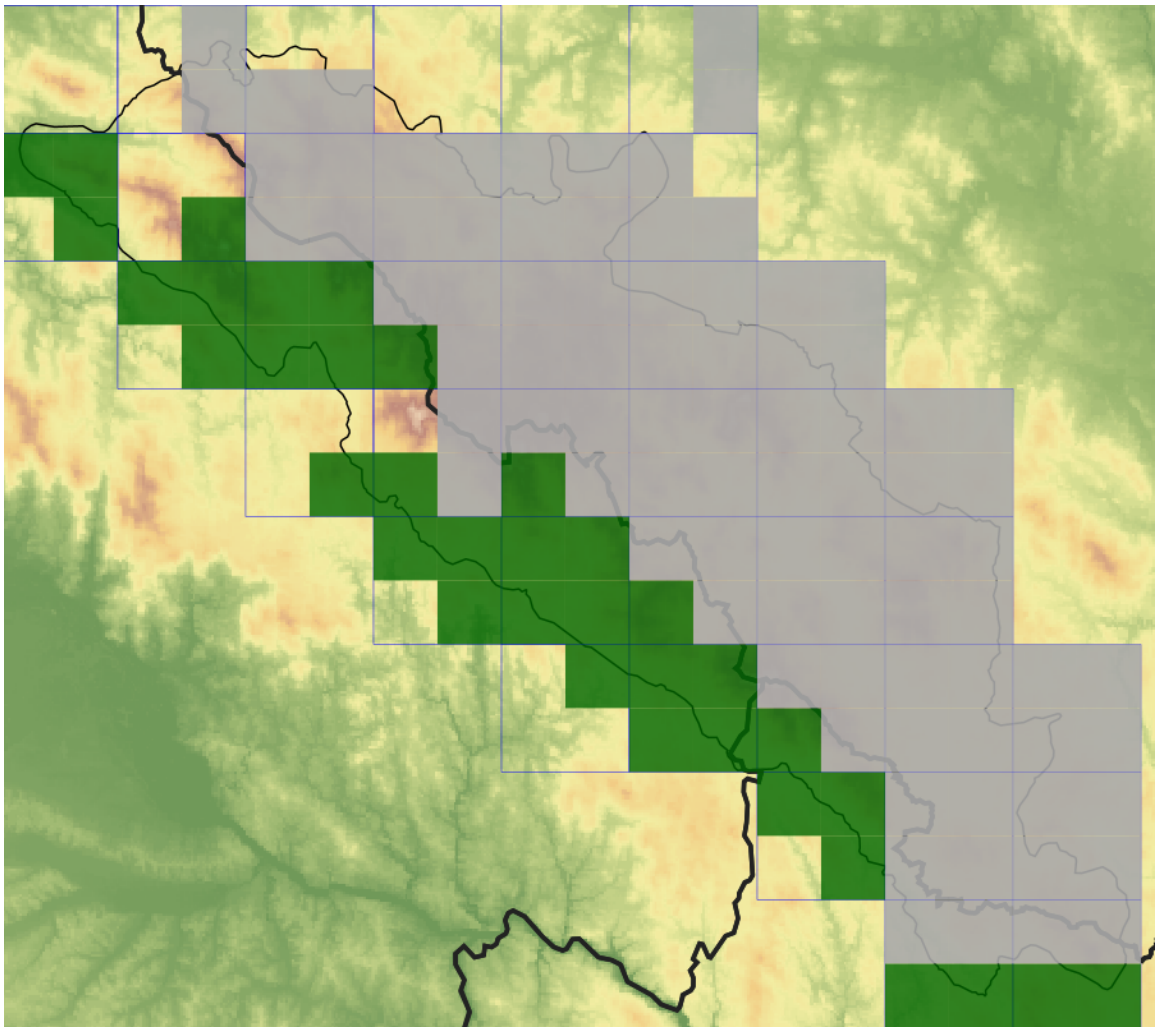
Literatura/Literatur

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY

Mapa rozšíření/Erweiterungskarte

Legenda

- ověřené záznamy
- neověřené záznamy
- nejisté záznamy

Legende

- Verifizierte Angaben
- Noch nicht verifizierte Angaben
- Unsichere Angaben

© Květena Šumavy/Flora des Böhmerwaldes 31/10/2026

Data o rozšíření rostlin pochází z Databáze české flóry a vegetace (Pladias), bavorské národní databáze (AFvB) a nově získaných dat v projektu Květena Šumavy. Data jsou zobrazována v síťové mapě založené na kvadrantech středoevropské mapovací sítě 5 × 3 zeměpisné minuty (ca. 5,5 × 5,9 km).

Die Verbreitungsdaten der Pflanzen stammen aus der Datenbank der Tschechischen Flora und Vegetation (Pladias), der Datenbank zur Flora von Bayern (AFvB) und neu erfassten Daten aus dem Projekt Flora des Böhmerwaldes. Angaben zur Verbreitung werden basierend auf dem Kartenraster für Mitteleuropa angegeben, abgeleitet von Quadranten mit 5 × 3 Bogenminuten (ca. 5,5 × 5,9 km).

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY

Fotografie/Fotos

***Phyteuma nigrum* – Libor Ekrt – Modrava.**

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj
Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)
FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY

***Phyteuma nigrum* – Libor Ekrt – Modrava.**

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY

***Phyteuma nigrum* – Petr Koutecký – Lipno.**

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY